

kunde være Anledning til at fremkomme med. En almindelig Bemærkning kan jeg ikke lade henstaae uimodsaagt, nemlig at Hensigten med Lovforslaget, at fremme Selveiendoms Indførelse paa Statens Bøndergods, saaledes som den ene ærede Forslagsstiller anførte, ikke tilstrækkelig skulde kunne opnaaes, hvis det udkom saaledes, som Udvalget har forenet sig om. — Jeg troer virkelig, at efter de store Begunstigelses, som Lovforslaget indeholder, kan dette ingensunde siges at være Tilfældet, og de flere med Forholdene bekendte Mænd af selve Bønderstanden, der have Sæde i Udvalget, have ogsaa i den Henseende deelt det øvrige Udvalgs Mening. Naar det dernæst specielt er bemærket med Hensyn til det andet Forslag til § 10, at der ikke egentlig var nogen Principstrid imellem dette og Udvalgets Forslag, da vil jeg meget gjerne indrømme dette, men det er heller ikke derpaa, det kommer an, thi det kommer an paa, om det virkelig skulde være stridende mod Hensigten og ubilligt at forlange, at de Fæstere, hvem et saadant Tilbud gjøres, inden en vis passende Frist — her er foreslaaet et Aar — erklære sig derom. Jeg troer, det ligger ganske almindelig i Sagens Natur, at naar Nogen gjør et vist Tilbud til en Anden om at overlade ham en Ting til Eiendom, og navnlig byder ham saa fordeelagtige Vilkaar, som Udvalgets Forslag dog visstelig maa erkjendes at indeholde, da bør Tilbyderen inden en vis passende Tid kunne fordre et bestemt Svar derpaa, og han bør ikke være forpligtet til at lade det henstaae i en ubestemt Tid, saaledes at den, hvem Tilbudet er gjort, da efter sin Leilighed og efter de forandrede Conjuncturer kunde erklære, om han vilde modtage det eller ikke. Ogsaa af flere andre Hensyn maa det være af Bigtighed for Staten, inden en vis passende Tid, at faae et bestemt Svar, for at vide hvorledes det nu har sig med Fæstegodset. Den meget ærede Finansminister har gjort opmærksom paa de praktiske Uleiligheder, som en modsat Ordning af Forholdet vilde

medføre, og det ærede Medlem, der talte for Forslaget, har selv indrømmet disse praktiske Uleiligheder. Jeg maa derhos tilstaae, at selv med Hensyn til Bøndernes Interesse troer jeg, at det vil være rigtigt at forelægge dem en saadan bestemt og passende Tid, inden hvilken de skulde give deres Erklæring, og vel at mærke, der er i Udvalgets Forslag sørget for, at denne Frist ikke udløber ubemærket for Bønderne; de skulde fremtaldes og opfordres til at give bestemte Svar. Det har vist sig med Hensyn til tidligere Foranstaltninger, der gik ud paa, at Bønderne kunde faae deres Fæstesteder til Eiendom paa visse Vilkaar, men der ikke satte nogen saadan bestemt Tid, inden hvilken de havde at erklære sig, at denne Fremgangsmaade ikke har været til Gavn for Bønderne, da endog saa de fordeelagtigste Tilbud ere i mange Tilfælde gaaede ubenyttede hen, hvilket er ganske naturligt, naar man sender Bøndernes utidige Frygt for at gaae ind paa noget Ny. — Det første Forslag til § 11 afhænger ganske af det nysomhandlede Forslag til § 10; det andet Forslag, at der skulde efter „dertil af ham“ tilføies „eller af hende“, er vistnok, som den ærede Taler bemærkede, blot en Redactionsforandring, men en Redactionsforandring, som Udvalget har anseet uforuden. Det følger ganske af sig selv ved en Lov som denne, at hvor der tales om Fæsteren og Leieren, menes ogsaa Fæsterken eller Leierken, naar det Modsatte ikke udtrykkelig siges. En saadan Redactionsforandring kan saaledes ikke være nødvendig; den kan derimod blive vildledende, forsaavidt den kan vække Tvivl om, hvorvidt det Samme skal gjælde i flere andre Paragrapher i Loven, hvor der ligesom frem efter den almindelige Sprogbrug kun staaer Fæsteren (S. A. Hansen: der staaer ogsaa: „og hans Enke“.) Jeg troer dog, at dette ikkun er Tilfældet i §§ne 5, 6 og 7, hvor der omtales den Tid, da Fæsteren eller hans Enke forbliver i Besiddelse af Stedet.